A°. 1850. **Opregte** **Maandagsche** N°. 93.

HAARLEMSCHE COURANT

van 5 Augustus.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 1 Augustus.

[*Uit bijzondere berigten.*] Oostenrijk zoo wel als Hanover hebben de voorstellen van Pruissen, omtrent de ratificatie van het deensche vredes-verdrag, bepaaldelijk afgeslagen. Zij verlangen geene andere, dan door middel van het *Plenum* van de Bonds-vergadering. Pruissen zal alsnu, ook voor zijne bondgenooten en door dezelve daartoe gemagtigd, van zijne zijde ratificeren, en het aan de in Frankfort vertegenwoordigde Staten overlaten, om in dezen hunnen eigenen weg te volgen, en zich met Denemarken deswegens te verstaan. Wat nu, indien Denemarken — daar de oorlog in Holstein werkelijk is uitgebroken, zonder dat de betrekkingen van den eerstgenoemden Staat tot het Duitsch Verbond, bij ontstentenis der vereischte ratificatie, geregeld zijn, — gewapenderhand de grenzen overtrekt, om het holsteinsche leger verder terugtedrijven? Zal het Verbond dit aanzien? Welke magt kan in dezen beslissen? Wat kan er gebeuren, indien vreemde mogendheden zich daadwerkelijk daarmede bemoeijen, terwijl men in Duitschland zelf in onzekerheid verkeert, wie al of niet zich met Denemarken in een toestand van oorlog bevindt? Het lijdt geen twijfel, of daaruit kan eene schromelijke verwarring geboren worden, aan welke niet dan door kracht van wapenen een einde kan worden gemaakt.

De deensche Regering heeft van de pruissische verlangd, dat deze het verzamelen van gelden ten behoeve der Holsteiners zoude verbieden. De pruissische heeft dit geweigerd, en begrepen, de liefdadigheid van bijzondere personen niet te mogen belemmeren. Aan pruissische onder-officieren, die hun ontslag verlangden, om in Holstein tegen de Denen te gaan vechten, is dit echter geweigerd.

FRANKFORT, 1 Augustus.

Men verhaalt hier, dat de Koning van Beijeren heden in Darmstadt eene bijeenkomst houdt met de Vorsten van de beide Hessen, ten einde deze uittenoodigen, om zich aantesluiten aan een geheim Verbond van Beijeren, Wurtemberg, Saksen en Hanover, 't welk zoowel tegen Oostenrijk als tegen Pruissen is gerigt. — De Groothertog van Baden moet geweigerd hebben, tot hetzelve toetetreden, op grond van de gewigtige door Pruissen aan dien Staat bewezene diensten.

— De gemagtigden van het Staten-congres zijn gisteren vergaderd geweest, doch zonder tot een besluit te kunnen komen. [De telegraaf meldt, dat Oostenrijk het er nu op gezet heeft, om den engeren Raad van het Duitsch Verbond tot stand te brengen.]

HAMBURG, 1 Augustus.

Berigten van Kopenhagen van 30 Julij melden, dat de generaal *v. Krogh* den 26sten, den dag na den slag van Idstadt, eene leger-orde had uitgevaardigd, waarin hij zijnen troepen dank zegt voor de door hen betoonde moed en dapperheid, en hen tevens aanmaant, om ook verder zich met vertrouwen aan de krijgstucht te onderwerpen, vermits daarvan de uitslag afhangt van de gevechten, welke nog zullen moeten geleverd worden. — Het blijkt meer en meer, dat de door de Denen geledene verliezen zeer groot zijn. Naar luid eener officiële mededeeling, waren te Flensburg in de hospitalen 2981 gekwetsten ingebragt, waaronder echter ook verscheidene Sleeswijk-Holsteiners en 96 officieren. — Van het deensche leger moeten, zoo gemeld wordt, 36 officieren gesneuveld zijn. — Door het deensche leger zijn thans de navolgende steden in Sleeswijk bezet: Sleeswijk, Eckernförde, Husum, Tönning, Garding, Friedrichsstadt en Kappeln. Al die plaatsen zijn door den deenschen opperbevelhebber in staat van beleg verklaard.

Uit de hertogdommen zijn geene latere berigten van belang ontvangen. Voor Kiel ligt een russisch eskader met een paar deensche oorlogschepen, bij welke in den avond van den 30sten eene groote beweging is bespeurd. Toen zijn ook verscheidene saluut-schoten gewisseld. Men meent, dat de komst van den Grootvorst *Konstantijn* de aanleiding daartoe geweest is. De haven van Kiel is geblokkeerd; doch niet voor onzijdige schepen. — In Rendsburg is tegen eenige officieren en manschappen een geregtelijk onderzoek ingesteld, op grond, dat zij zich in den slag bij Idstadt niet naar behooren zouden gedragen hebben. — Van verscheidene zijden worden in de hertogdommen belangrijke giften ontvangen, zoo in geld, als behoeften, voor de gekwetsten.

[Met den telegraaf is aan den Rijn een berigt ontvangen van 1 Augustus uit Rendsburg, inhoudende, dat het hoofdkwartier van het sleeswijk-holsteinsche leger destijds in die stad was; maar dat de voorposten van hetzelve te Sehested, ten noorden van den Eider, stonden. De deensche voorposten waren slechts op een zeer korten afstand van daar verwijderd. Men zeide, dat de staf van den generaal *v. Willisen* had verklaard, dat het raadzaam moest worden geacht, zich niet aan eenen veldslag te wagen, voor dat het leger weder voltallig was gemaakt.]

VAN DEN RIJN, 1 Augustus.

Uit Dresden wordt gemeld, dat daar een gerucht in omloop was, dat de saksische Regering het voornemen koesterde, om binnen eenige dagen aan de Stenden-vergadering een wets-ontwerp voortedragen, waarbij de afschaffing van de regtbanken der gezworenen zou worden voorgesteld.

— In Beijeren zullen de verlofgangers van het leger ten spoedigste worden opgeroepen, en het geheele leger zal op den voet van oorlog worden gebragt. Dit berigt, hoewel van goederhand afkomstig, schijnt echter nog bevestiging te behoeven.

— De duitsch-katholieke gemeente te Frankfort heeft dezer dagen besloten, om zich niet aan de zoogenaamde vrije gemeenten aantesluiten, maar niettemin zich in eene zekere betrekking tot haar te stellen, uithoofde eene gemeenschappelijke handelwijze in sommige gevallen nuttig kan zijn. Men meende, dat eene dergelijke aansluiting voor het behouden van de leer der duitsch-katholieke Kerk gevaarlijk zou kunnen worden.

PARIJS, 1 Augustus.

De voornaamste gebeurtenis van den dag is het verschijnen der dagbladen, voorzien, even als vóór de invoering der Republiek, met het zegel. De nieuwe zegels zijn nog niet gereed. Men heeft daarom gebruik gemaakt van de oude stempels, die de woorden *timbre royal* inhielden. Het woord *timbre* is behouden; *royal* is weggelaten. Anders is er nog niets veranderd.

De beraadslaging, welke heden in de zitting der Wetgevende Vergadering heeft plaats gehad, is minder onstuimig geweest dan men had verwacht, doch niettemin zeer belangrijk. De beruchte ultra-republikein *Colfavru*, de schrijver van het oproerige dagblad *le Père Duchêne*, is zeer onverwachts vóór den dag gekomen met een voorstel, inhoudende, dat voor de beraadslaging over eenige wet, betreffende den aanleg of exploitatie van ijzerbanen, de namen der aandeelhouders zullen worden bekend gemaakt, opdat het blijke dat de afgevaardigden, die aan de stemming deelnemen, geen belang hoegenaamd hebben bij de aanneming of verwerping van het ontwerp.

De heer *Colfavru* had niemand van zijn voornemen verwittigd, en de meeste afgevaardigden waren vrij besluiteloos, ten aanzien van hetgeen zij moesten doen. Men heeft besloten, met 256 tegen 241 stemmen, om het voorstel in overweging te nemen. Hetzelve is mitsdien in handen gesteld der commissie voor de wetsontwerpen betreffende de wegen van Tours naar Nantes en van Orleans naar Bordeaux. Het is echter niet te denken, dat het ingang zal vinden.

Daarna is een begin gemaakt met de begrooting van ontvangsten voor het jaar 1851, en is in de eerste plaats beraadslaagd over de 17 opcenten, die op de grondbelasting worden geheven, en over het voorstel tot ontlasting van sommige departementen ten nadeele van andere.

De minister *Fould* heeft zich tegen dat voorstel verklaard, op grond, dat Frankrijk daardoor als in twee deelen zou worden gescheiden, en de belastingen ongelijk zouden zijn verdeeld. De heer *de Vatimesnil* heeft den voorgestelden maatregel verdedigd. Hij heeft gemeend, dat eene algemeene ontlasting dringend noodzakelijk was, en dat het daarenboven billijk was om nog eenige voordeelen te verleenen aan die departementen, waarvan de bevolking boven anderen bezwaard was. De heer *Berryer* heeft dat gevoelen bestreden. Met 350 tegen 163 stemmen is daarop het voorgedragene amendement *verworpen*.

— Men verzekert, dat de Voorzitter der Republiek eerlang naar Hâvre de Grace zal vertrekken, en zich aldaar zal inschepen naar Cherbourg, ten einde de belangrijke zee-werken in oogenschouw te nemen, welke in die haven, tijdens de regering van Keizer *Napoleon*, zijn aangelegd. Naar men zegt, zal gedurende het verblijf van den Voorzitter aldaar, een eskader in die haven worden vereenigd.

— Het schijnt zeker, dat een groot aantal Legitimisten eerlang naar Wiesbaden zullen reizen, waarschijnlijk met het oogmerk om den graaf *van Chambord* te ontmoeten. Onder de staatslieden, die derwaarts zullen vertrekken, noemt men den heer *Berryer*. Er zijn hier echter lieden, die beweren, dat de graaf *van Chambord* de oevers van den Rijn ditmaal niet zal bezoeken, en dat de Koning van Pruissen den jeugdigen Vorst heeft afgeraden, om zich in de gegevene omstandigheden derwaarts te begeven.

PARIJS, 2 Augustus.

[*Met buitengew. geleg.*] Heden heeft de Wetgevende Vergadering de beraadslaging over de begrooting der ontvangsten voortgezet. Een voorstel, om de belasting op den wijn en de gebrande wateren afteschaffen, is, met 339 tegen 166 stemmen, *verworpen*. Een der leden van de Bergpartij heeft zich daarbij zoo heftig uitgelaten, dat hij, met censuur, door den voorzitter tot de orde is geroepen.

De berigten uit Spanje melden, dat de openbare ontvangsten steeds toenemen, en in Junij 97 millioenen realen hebben bedragen, dat is 13 meer dan in Junij 1849.

De piemontesche Regering heeft de laatste nota van den kardinaal *Antonelli*, over de kerkelijke aangelegenheden, op eene ernstige wijze beantwoord. Zij heeft haar misnoegen aan haren zaakgelastigde te Rome betoond, omdat deze dergelijk staatsstuk had aangenomen.

LONDEN, 1 Augustus ('s avonds).

In de heden middag gehoudene zitting van het Huis der gemeenten heeft de minister *Russell* aangekondigd, dat, overeenkomstig de vroegere bepaling, heden avond van regeringswege een voorstel gedaan zal worden, betreffende de zaak van den baron *van Rothschild*. — Het Huis is daarna overgegaan tot de nadere behandeling van de bill, betreffende de inrigting van het bestuur der Australische kolonien, in welke het Hoogerhuis eenige veranderingen heeft gemaakt.

— De in het jaar 1849 in Engeland geopende spoorwegen, of gedeelten daarvan, hebben eene lengte van 630 mijlen: in Schotland 108, en in Ierland 131, te zamen 869 mijlen. De met het einde van dat jaar geopende spoorwegen hadden alzoo eene lengte: in Engeland van 4656 mijlen, in Schotland 846, in Ierland 494, te zamen 5996 mijlen.

— In de laatste berigten uit Ierland wordt verzekerd, dat de ziekte onder het aardappelen-gewas daar te lande zoo gering is, dat zij niet de minste bekommering baart.

— Op Malta neemt de cholera, volgens berigt van 24 Julij, nog toe, zoo wel onder de militaren, als onder de burgerlijke bevolking. Van deze laatste waren dien dag 52 personen door die ziekte aangetast.

BRUSSEL, 2 Augustus.

Gisteren is een groot diner gegeven op het kasteel te Laeken, 't welk, onder andere aanzienlijke personen, ook is bijgewoond door den heer *Thiers*.

— Te Aken heeft dezer dagen plaats gehad het zoogenaamde Congres der ijzerbanen, 't welk is bijgewoond door meer dan 200 administrateurs, directeurs en ingenieurs, zoowel uit Duitschland als uit Belgie, Frankrijk en andere landen. De pruissische Regering heeft aan die gezamenlijke personen een luisterrijk diner aangeboden, waarbij met geestdrift feestdronken zijn uitgebragt op de vereeniging van Frankrijk, Belgie en Duitschland, door middel der wegen. De aanwezigen hebben zich ijverig beziggehouden met de beoordeeling der maatregelen, die zullen kunnen strekken tot het gemakkelijk maken en bespoedigen van het vervoer van koopmansgoederen.

'S GRAVENHAGE, 2 Augustus.

In de bijeenkomst der Eerste-Kamer van heden heeft de commissie van rapporteurs haar algemeen verslag uitgebragt over de ontwerpen van wet betrekkelijk de scheepvaartsregten. — De beraadslagingen daarover worden bepaald op aanstaanden maandag.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp van wet tot regeling van het regt van *enquête* (onderzoek).

De heer *van Meurs* oordeelt, dat bij de in het ontwerp vastgestelde middelen om de ingezetenen te verpligten tot het geven van de verlangde inlichtingen, de beginselen der individuele vrijheid niet genoeg in 't oog gehouden zijn. Tot staving van dit gevoelen beroept hij zich op art. 7 al. 3 van het ontwerp; hij meent, dat de daar voorkomende bepaling, dat, indien een getuige of deskundige door ongesteldheid verhinderd wordt om voor de commissie ter aangewezen plaatse te verschijnen, het hooren van dien persoon aan den kantonregter kan worden opgedragen, ook uitgestrekt had kunnen en moeten zijn tot andere gevallen van wettige verhindering. Eene andere bedenking bestaat hierin, dat bij het ontwerp wel *de uitoefening* van het regt van enquête in 't breede omschreven wordt, doch de definitie van het regt van onderzoek zelf niet in de wet opgenomen is; zoodat het onzeker blijft, wat bij de Tweede-Kamer onder het regt van enquête verstaan zal moeten worden.

De heer *Martens* doet opmerken, dat art. 90 der Grwt. niet alleen verlangt, dat de *uitoefening* van het regt van enquête zal worden geregeld, maar ook dat *dit regt zelf* door de wet geregeld zal worden. Deze regeling echter mist hij in het ontwerp, en zij was te meer noodig, omdat het bedoelde regt, ofschoon het heilzaam kan werken, wanneer het voorzigtig aangewend wordt, aan den anderen kant heillooze gevolgen voor den Staat kan hebben, wanneer het zonder behoedzaamheid wordt gebruikt. Verscheidene artikelen van het ontwerp behelzen, naar zijn inzien, zeer doeltreffende bepalingen; andere geenszins. Onder andere keurt hij het in art. 3 vastgestelde, omtrent de ondervraging van ministers, af; er kunnen vele gevallen voorkomen, waarin een minister wel gevoegelijk aan eene commissie, maar niet in 't openbaar, inlichtingen kan geven. Ook acht hij de vastgestelde middelen, om de ingezetenen tot het geven van inlichtingen te noodzaken, veel te gestreng.

De *minister van Justitie* heeft daarna het woord gevoerd, en de hoofdbeginselen van de voordragt, zooals die in de memorien van toelichting en van beantwoording reeds opgegeven zijn, kortelijk herinnerd. Daarna antwoordende op de gemaakte bedenkingen, heeft de minister aangemerkt: 1° dat strenge regtsmiddelen, om de ingezetenen tot het geven van de verlangde inlichtingen te noodzaken, bepaald moesten worden, omdat zij noodig zijn, ten einde de uitoefening van het belangrijke regt van onderzoek, hetwelk aan de Tweede-Kamer verleend wordt, te verzekeren. Hij houdt zich echter overtuigd, dat men niet dan in den uitersten nood tot de vastgestelde dwangmiddelen zal overgaan. Hij twijfelt er niet aan, of, bij de toenemende belangstelling in de handelingen der wetgevende Kamers, zal men wel bereid wezen, vrijwillig inlichtingen aan de Kamer te geven; zoodat het niet noodzakelijk zijn zal, dadelijk de gijzeling en verdere regtsmiddelen te bevelen. Maar de mogelijkheid kan ontstaan, dat men weigerachtig is, om inlichtingen te verschaffen, en voor zoodanig onverhoopt geval behooren er bepalingen in de wet te worden vastgesteld.

In de 2de plaats doet de minister opmerken, dat de bevoegdheid om den kantonregter te magtigen tot het hooren van een opgeroepen persoon, tot het geval van ziekte beperkt behoort te blijven, omdat het van groot belang is, dat de te hooren personen door de commissie der Tweede-Kamer zelve ondervraagd worden. Men zal echter niet dadelijk tot dwangmaatregelen overgaan. De commissie, hiervan houdt de minister zich overtuigd, zal met beleid, voorzigtigheid en regtvaardigheid te werk gaan.

3°. Wat betreft het geven van eene definitie van *enquête*, indien eene zaak moeijelijk is, dan is het juist die definitie. De Regering heeft gemeend, het regt niet te veel te moeten beperken. Zij heeft getracht, de moeijelijkheden eener definitie te ontgaan. Zij heeft zich gehouden aan de voorschriften der Grwt., die aan de Tweede-Kamer het regt van enquête toekent. Het is die Kamer, die het regt van initiatief heeft, bij welke alle zaken het eerst en tot de geringste bijzonderheden worden nagegaan. Bij ieder voorkomend geval kan het worden onderzocht en uitgemaakt, of het onderwerp, waarover men de enquête wil houden, tot de bevoegdheid der Tweede-Kamer behoort. Aan dien toetssteen moet men zich houden; dat is de veilige gids, zoowel voor de Regering, als voor de Kamer. Bovendien is het ministerie alsdan bij magte om zijne

adviserende stem uit te brengen, om zijn gevoelen mede te deelen, of het te behandelen onderwerp tot de attributen der Tweede-Kamer behoort, en of, indien de Kamer zich het onderwerp aantrekt, daardoor eene vermenging van staatsmagten zou ontstaan. Het ministerie heeft het alzoo ongeraden geacht, eenige definitie van het regt in het voorstel op te nemen.

In de 4de plaats sprekende over de bepaling van art. 3, betreffende de ministers, zegt Z. Exc. onder anderen, dat de ministers het regt moeten behouden, dat art. 89 der Grwt. hun toekent, om alleen die inlichtingen te geven, die niet strijdig kunnen worden geoordeeld met het belang en de zekerheid van het Rijk of de Kolonien. Het geven van inlichtingen moet aan het geweten der ministers worden overgelaten. Ten aanzien van de wijze, waarop de getuigen hunne schadeloosstelling zullen bekomen, zegt de minister ten slotte, dat op de begrooting voor het 2de hoofdstuk een post voor memorie zal worden uitgetrokken, waaruit in dergelijke gevallen de uitgaven zullen kunnen worden bestreden. De wijze van betaling zal nader door de uitvoerende magt worden geregeld.

De heer *v. Meurs* dankt den minister voor de gegevene inlichtingen; deze zullen hem doen besluiten om voor het ontwerp te stemmen.

De heer *Insinger* erkent, dat het nu niet te onderzoeken valt, of het goed was, dat het regt van *enquête* in de nieuwe Grwt. werd opgenomen; maar hij doet opmerken, dat de zaak zelve hier te lande zoo vreemd is, dat men zelfs een vreemd woord heeft moeten bezigen om haar uitte drukken, — en zoo onbepaald, dat men geene definitie daarvan heeft kunnen geven. Ook in Frankrijk en in Belgie is men er niet in geslaagd, om de zaak duidelijk te maken. In Belgie heeft men zelfs ingezien, dat dit regt eigenlijk uitloopt op verwarring tusschen de onderscheidene staats-magten; dit toont aan, dat het regt van geen zuiver beginsel uitgaat. De engelsche Parlements-huizen kunnen ten dezen niet met onze Kamers gelijkgesteld worden. Het is vreemd aan onzen landaard, om eenvoudige menschen te verpligten uit alle deelen van het land te komen, ten einde te 's Hage inlichtingen te geven. Het is een personele dwang, die bij ons niet noodig is. De Tweede-Kamer kan doen zoo als in Frankrijk en Belgie, namelijk in speciale gevallen bepalingen tot uitoefening van het regt bij de wet doen vaststellen. Zoo is in Frankrijk laatst eene enquête over de Marine gehouden. Het komt hem ook opmerkelijk voor, dat, toen er laatstelijk in de Tweede-Kamer eene enquête verlangd werd over een onderwerp, dat tot geen partijgeest of tot geene personele questien kon aanleiding geven, namelijk de scheepvaartswetten, men van dat regt geen gebruik heeft gemaakt, omdat daardoor zoo veel tijd zou verloren gaan en het doelloos wezen zou. In Engeland heeft men juist ten aanzien van dat onderwerp eene enquête gehouden. Maar de Tweede-Kamer heeft reeds den eersten keer, dat er ernstig sprake van de uitoefening van het regt was, en wel bij wetten, voor welke eene enquête allezins wenschelijk te achten was, gemeend van het regt geen gebruik te moeten maken. Hij meent alzoo, dat er geen grond bestaat tot vaststelling van deze wet. Het ministerie heeft voldaan aan zijne verpligting, om een ontwerp van wet daaromtrent intedienen; het kan diligent worden verklaard, en, indien het noodig mogt zijn, kunnen er later bij bijzondere gevallen ook bijzondere bepalingen worden vastgesteld.

De heer *Martens* komt nog op zijn gevoelen terug en beantwoordt den minister.

De *minister van Justitie*, den spreker uit de hoofdstad (den heer *Insinger*) beantwoordende, doet opmerken, dat de tegen het regt van *enquête* ingebragte bedenkingen nu van geene toepassing kunnen zijn, omdat dit regt reeds in de Grwt. is vastgesteld. Indien men, gelijk de spreker wenschte, het tegenwoordige ontwerp liet rusten, en later, in voorkomende gevallen, eene speciale wet maakte om het genoemde regt uitteoefenen, zou dit uit den aard der zaak moeten geschieden in tijden van opgewondenheid, als de gemoederen reeds in beweging zijn. Het is voorzigtiger, staatkundiger, vooraf en in tijden van kalmte de algemeene regelen te bepalen, die later gevolgd moeten worden. — Dat de Tweede-Kamer laatstelijk van het regt van enquête geen gebruik gemaakt heeft bij een onderwerp dat daarvoor geschikt werd geacht, strekt tot waarborg, dat ook later van dat regt niet dan in geval van volstrekte noodzakelijkheid gebruik gemaakt zal worden.

De beraadslaging is daarna gesloten, en het ontwerp *aangenomen*, met 24 tegen 3 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: *Lightenvelt*, *Taets van Amerongen*, *van Mierlo*, *van der Lek de Clercq*, *Corver Hooft*, *van Sasse van Ysselt*, *v. Beeck Vollenhoven*, *van der Beken Pasteel*, *Jordens*, *Bosch*, *Groeninx*, *de Jonge*. *Regout*, *'t Hooft*, *van Lidth de Jeude*, *Blankenheim*, *Engelkens*, *v. Meurs*, *v. Swinderen*, *Tonckens*, *v. Weldèren Rengers*, *Gevers*, *Verheij van den Boogaard* en de voorzitter.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Hoffman*, *Insinger* en *Martens*.

De Kamer is tot aanst. maandag gescheiden.

— Uit het verslag van de commissie van rapporteurs van de Eerste-Kamer, betreffende de scheepvaartswetten, door de Tweede-Kamer reeds goedgekeurd, blijkt, dat 30 leden aan het derzoek derzelve in de afdeelingen hebben deelgenomen.

De meerderheid daarvan heeft geen bezwaar gevonden in eene prejudiciële questie, opgeworpen ter zake van de bij wijze van amendement in de ontwerpen gemaakte veranderingen, en heeft daarin geene schending van het prerogatief der Kroon gevonden.

Over de tijdigheid van den maatregel was men het minder eens. Sommige leden hadden nog een onderzoek verlangd, doch de meerderheid rekende de zaak genoegzaam toegelicht, en heeft van hare overtuiging doen blijken, dat de maatregelen zouden strekken ter bevordering van den bloei van den handel, met welken al de takken van ons volksbestaan en welvaart zoo onafscheidelijk verbonden zijn.

— Naar luid der mededeelingen, betreffende de overzeesche bezittingen, bedraagt de bevolking van de residentie Amboina ruim 140,000 zielen. De gouverneur der Molukken is aldaar gevestigd; bestuurt tevens deze residentie, en heeft assistent-residenten op Haroeko en Saparoea, met europeansche ambtenaren op Boeroem Ceram. Een groot gedeelte der bevolking vindt zijn bestaan in de teelt der kruidnagelen, welke tegen een vasten prijs worden geleverd.

De residentie Banda bevat, met de daaronder behoorende eilanden, eene bevolking van 72500 zielen, waarvan niet meer dan 4000 op de eigenlijke Banda-groep gevonden worden, welker producten, zijnde de foelie en de noten-muscaat, door de perkeniers tegen vaste prijzen aan de Regering worden afgestaan.

Het gezag van Nederland wordt middelijk uitgeoefend in de residentie Ternate. Het is, onder doeltreffende bepalingen van aangegane tractaten, onder het bestuur van leenroerige vorsten, welke door den resident daar ter plaatse worden geleid en bewaakt. De bevolking wordt op 326,000 zielen geschat. De beide Sultans van Ternate en Tidore zijn naijverig op elkander, doch welgezind en onderworpen aan de nederandsche Regering.

De residentie Menado, het noordelijk gedeelte van Celebes omvattende, is met 175,000 zielen bevolkt. Alleen de M nahassa, met 85,000 zielen, wordt regtstreeks door Nederland bestuurd. Elders is het bewind, onder de leiding der Regering, aan kleine inlandsche vorsten overgelaten. De Manahassa, met eene nijvere bevolking, brengt vooral cacao, rijst en koffij voort. Sedert 1 Januarij 1849 zijn de havens van Menado en Kema vrijhavens. In 1848 is eene aanvraag gedaan om verlof voor de wetenschappelijke bewerking der goudmijnen in dat gedeelte, 't welk buiten de Manahassa is gelegen. De indische Regering heeft voorshands tegen het verleenen van dit verlof bezwaren ingebragt, welke nog niet zijn opgelost geworden.

De betrekkingen van Nederland op Timor dagteekenen reeds van 1613. Het eiland van dien naam is verdeeld tusschen Nederland en Portugal. De wenschelijkheid van eene naauwkeurige afscheiding van het wederzijdsche grondgebied heeft in 1848 aanleiding gegeven tot eene zending derwaarts, zoodat men vertrouwt, dat die zaak eerlang bepaaldelijk zal worden geregeld. De residentie bevat, behalve het nederlandsch gedeelte van Timor, waarvan Koepang de hoofdplaats is, de eilanden Samauw, Rotti, Savoe, Sumba, Flores, Adenara, Solor, Lomblem, Pantar, Ombaai en al de omliggende kleine eilanden. De bevolking van deze afdeeling wordt op 800,000 zielen geschat; waarvan 350,000 op het eiland Timor. Koepang is, voor den grooten handel opengesteld. De derwaarts gezonden doch sedert overleden natuuronderzoeker *v. Sommer* had berigt, dat hij niet verre van die haven bewijzen had gevonden van het aanwezen van rijke koperlagen, bestaande uit zoogenaamd groen carbonaat. Volgens de jongste opgaven van den heer *Brouwer*, zouden in de daad daar ter plaatse rijke koperertslagen gevonden worden.

De bevolking eindelijk van de eilanden Bali en Lombok wordt op 800,000 zielen geschat. Sedert het herstel van Nederlands gezag in 1817 is meermalen van de noodzakelijkheid gebleken, om krachtige maatregelen te nemen, om dit gezag ook op deze zoo nabij Java gelegene eilanden te doen eerbiedigen. Met de expeditie van 1849 is daarin voorzien, en is een staat van zaken geboren, die waarborgen van duurzaamheid oplevert. Men heeft gemeend, het best daartoe te zullen geraken door het versterken van de Vorsten, welke in den jongsten strijd onze zijde hadden gekozen. Alzoo zijn, in stede van eene oorlogsschatting te vorderen, de Rijken van Bleling en Karam-assang verbeurd-verklaard; — is het eerste aan onzen getrouwen bondgenoot, den vorst van Bangli, toegewezen; het laatste aan den vorst van Lombok. Met dezen zijn overeenkomsten aangegaan, ter bevestiging van het oppergezag der Nederlanden, waarbij ook de afschaffing van het zoogenaamd kliepregt, waarbij elk gestrand schip het eigendom werd van den Vorst, is gehandhaafd.

Uit deze mededeelingen blijkt, dat de bevolking van de bezittingen in de Oost-Indien, welke middelijk of onmiddelijk aan het gezag van Nederland is onderworpen, niet minder bedraagt dan ruim *drie-en-twintig millioenen* zielen.

— De minister van Kolonien heeft het volgende bekend gemaakt:

„ In aanmerking nemende, dat sedert de overbrenging, bij zijn departement, van de werkzaamheden betrekkelijk de certificaten van Nederlandschen oorsprong of bewerking wegens goederen, ten uitvoer naar Nederlandsch-Indie bestemd, niet meer, zoo als vroeger, gevorderd wordt de bekendstelling van de soorten en de emballagie dier goederen op het oogenblik der verzending, van de namen der afzenders, en van de scheepsgelegenheid, waarmede de verzending plaats heeft; — dat de waarborg, welken de kennis van een en ander vroeger opleverde voor de indentiteit der in de certificaten vermelde goederen en tegen het misbruik, hetwelk, ten nadeele van de inlandsche nijverheid, van de certificaten van oorsprong kan worden gemaakt, door het gemis aan die kennis geheel en al verloren gaat, en dat het mitsdien, in het belang dier nijverheid, wenschelijk is, met instandhouding overigens van de ten verleden jare ingevoerde regeling, de opgave van de bovenbedoelde bijzonderheden, even als zulks vroeger plaats had, te vorderen,

„ Brengt ter kennisse van de belanghebbenden:

„ dat de certificaten van Nederlandschen oorsprong en bewerking, welke door de plaatselijke besturen worden afgegeven voor goederen, bestemd om naar Nederlandsch Indie te worden uitgevoerd, door die besturen bij voortduring op den thans gebruikelijken en bij de aankondigingen van den minister van Binnenlandsche Zaken van 2 en 12 Junij 1849 bekend gemaakten voet, *in duplo*, aan het departement van Kolonien zullen worden ingezonden, ten einde, wanneer dezelve aan geene overwegende bedenkingen, wat den vorm betreft, onderhevig worden bevonden, van den stempel des departements en van een doorloopend register-nommer te worden voorzien, waarna de originelen zullen worden teruggezonden, ter uitreiking aan de belanghebbenden;

„ dat, in wederopvolging van het voorgeschrevene bij aankondiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 8sten October 1842, die certificaten *vóór de verzending der goederen*, door de betrokken reeders, cargadoors, kooplieden of andere *afzenders*, zullen moeten worden aangevuld met eene door hen onderteekende verklaring, houdende eene duidelijke opgave van de kisten, balen, pakken of vaten, waarin de goederen worden verzonden, van de merken der emballagie en van de soort, kleur, getal, ellemaat, gewigt enz. der goederen, welke zich in iedere emballagie bevinden;

„ dat de certificaten, voorzien van evengemelde verklaring, andermaal aan het departement van Kolonien zullen moeten worden ingezonden, vergezeld van eene opgave van de namen van het schip en den gezagvoerder waarmede — en de haven van Nederlandsch Indie, waarheen de goederen worden verzonden;

„ dat de certificaten alsdan bij gezegd departement zullen worden voorzien van het volgende visa:

„ „ Gezien en geregistreerd om bij lossing te . . . . . .
„ „ uit het schip . . . . . . kapitein . . . . de voor-
„ „ regten te genieten, aan de goederen van Nederlandschen
„ „ oorsprong toegekend.
„ „ 's Gravenhage den . . . . . .

„ „ Van wege het departement van kolonien."

„ dat de bovenbedoelde verklaring der betrokken reeders, cargadoors, kooplieden of andere afzenders, alsmede het evenmelde visa, bij het departement van Kolonien zullen worden overgebragt op de aldaar berustende duplicaten;

„ dat de originelen daarna onmiddelijk aan de inzenders zullen worden teruggezonden en de duplicaten met de eerstvertrekkende landpost verzonden aan het Bestuur van Nederl. Indie, ten einde bij aankomst der goederen in de haven van bestemming aanwezig te zijn en met de originelen te kunnen worden vergeleken.

„ Wordende aan de belanghebbenden ten overvloede herinnerd, dat de certificaten van oorsprong of bewerking, steeds *gelijktijdig met het goed*, waartoe zij behooren, moeten worden afgezonden en daarmede in Nederlandsch Indie aankomen; — dat de inhoud der kisten, balen, pakken, vaten enz. volkomen moet overeenstemmen met de omschrijving, in de certificaten voorkomende; dat in geen geval het bovenvermelde visa (zonder hetwelk de certificaten geene kracht hebben) wordt verleend, wanneer de schepen, waarin de goederen geladen zijn, reeds mogten zijn vertrokken; — en dat zij mitsdien in hun eigen belang behooren te zorgen, dat de certificaten *tijdig*, vóór het vertrek der bodems, aan het departement van Kolonien worden ingezonden, ten einde bij onverhoopte bevinding van gebreken de daaruit ontstaande vertraging niet tot hun nadeel strekke.

„ Het vorenstaande zal worden toegepast op alle certificaten van Nederlandschen oorsprong of bewerking, af te geven op of na den 15den dezer, onverschillig wanneer de daarin vermelde goederen worden verzonden, voorts op alle certificaten, afgegeven vóór evengemelde dagteekening, wanneer de goederen, waartoe dezelve betrekking hebben, verzonden worden op of na den 1sten September aanstaande; zullende mitsdien de goederen, geladen in schepen welke *vóór* den 1sten September aanstaande eene der havens van het Rijk zullen hebben verlaten, en vergezeld van certificaten, afgegeven vóór den 15den dezer, de voorregten, aan den nationalen oorsprong of bewerking verbonden, nog genieten, al zijn die certificaten niet van het boven omschreven visa, maar alleen van den stempel van het departement van Kolonien voorzien."

Het heeft H. M. de Koningin behaagd, aan het bestuur der vereeniging tot bevordering van ambachten onder de Israëliten te 's Gravenhage, onder bescherming van Z. M. den Koning, een prachtig geschenk te doen toekomen, bestemd voor de Loterij, ten behoeve dier vereeniging, welke in de maand November of December dezes jaars daar zal plaats hebben.

— De Staten der provincie Drenthe zijn, na bekomene magtiging des Konings, tot het houden eener buitengewone vergadering opgeroepen, tegen den 6den Augustus, ten einde alsdan te beraadslagen over een voorstel om, door eene verhooging van de reeds door de provincie gedane deelneming, tot een zeker bedrag aan te vullen hetgeen aan de bijeen te brengen kapitalen nog ontbreekt, en alzoo de uitvoering der kanalisatie van Drenthe, of de verbetering en verlenging der Hoogeveensche-vaart, mogelijk te maken.

— De uitslag van de heden (3 Augustus) op de renbaan bij Zandvoord, gehouden wedrennen enz. is geweest als volgt:

N°. 1. *Wedren*. Prijs van *f* 400, gegeven door Z. K. H. Prins *Frederik*, door *Miss Howe*, van Z. K. H. Prins *Hendrik*.

N°. 2. Tien premien van *f* 100 (door de prov. Noord-Holland en door Societeit tot aanmoediging der verbetering van het paardenras aangeboden) voor de schoonste veulen-merrien, gevolgd door hare veulens, toegekend aan de paarden van de HH. *B. Handgraaf*, *C. Diemont*, *J. van Brussell*, *J. Traan*, *H. Immers*, *van Verschuer*, *J. Kroes*, *J. Bakker*, *J. van Noort Kz.* en *C. H. van Pallandt*.

N°. 3. *Draverij*. Prijs van *f* 400, door Z. K. H. Prins *Frederik* gegeven, behaald door *Edely*, van jhr. *P. N. Quarles van Ufford*.

N°. 4. *Span inlandsche paarden*, voor een vierwielig rijtuig. Prijs van *f* 200, door de Societeit aangeboden, behaald door *Ada* en *Alrida* van G. J. A. A. baron *van Pallandt*.

N°. 5. *Heeren Wedren*. Prijs, behaald door *Downy-bird*, van den heer *T. Prévinaire Jr.*, bereden door den heer *H. v. Wick. Crommelin*.

N°. 6. *Ingespannen paarden van landbouwers* voor een hollandsch karretje. Prijs van *f* 100, behaald door de hr. m. witvoet van *W. Schrama* te Noordwijkerhout; premie van *f* 50 door de ligt br. merrie van *A. van Galen* op Woestduin.

N°. 7. *Produce Stuke*. Prijs van *f* 500, door de Societeit aangeboden, behaald door *Miss Howe*.

N°. 8. *Ingespannen paarden van landbouwers*, voor een vierwielig rijtuig, de afstand van 3000 ned. ellen *in den draf* afteleggen binnen elf min. Prijs van *f* 100 niet gewonnen.

— De *Schiedamsche-Courant* deelt eene verklaring van den heer *Poortman* mede, gerigt aan de Tweede-Kamer, waaruit blijkt, dat hij besloten heeft om als lid van die vergadering zijn ontslag te nemen met den derden maandag in September eerstkomende, ter zake van de nieuwe Kieswet, volgens welke hij niet meer de afgevaardigde zou wezen van de kiezers, welker vertegenwoordiger hij thans is.

— Sedert eenige dagen wordt de aardappelen-ziekte ook in de duinen bij 's Gravenhage, op sommige akkers, weder waargenomen in het loof [illegible]

— Gedurende de maand Julij 1850 zijn op den Rijnspoorweg vervoerd 53972 personen; als van Amsterdam 18722, Abcoude 2353, Loenen 2492, Nieuwersluis 760, Breukelen 1671, Maarsen 1158, Utrecht 13203, Driebergen 3695, Maarsbergen 923, Veenendaal 802, Ede 1229, Wolfhezen 357, Arnhem 6607. De opbrengst is geweest, van personen *f* 69,550; van goederen *f* 11,567, te zamen *f* 81,117 en in zeven maanden *f* 379,426.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

3 Augustus 1850. — 4½ *Ure.*

			van	*tot*	*gebl.*	
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	57 7/16	—	—	
„ „	3	„	68 1/16	1/8		
„ „	4	„	88 3/8	—	—	
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	—	—	—	
Handelmaatschappij . . .	4½	„	—	—	—	
Oost-Indische Leening. .	4	„	—	—	—	
Aand. Holl. Spoorweg.			58	—	—	
Leen. „ „ .	4½	pct.	99½	—	—	
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	90¼	—	—	
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	—	—	—	
„ . . .	5	„	54 7/8	15/16	—	p.
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	„	105 5/8	—	—	
„ „ 1828/1829,	5	„	105	—	—	
Certificat. „ 1831/1833,	5	„	95 5/8	11/16	—	
„ „ 1840. . . .	4	„	89¼	—	—	
„ bij Stieglitz . .	4	„	89	—	—	
„ „ „ N. .	4	„	88 15/16	—	—	
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—	
Certific. van „ . .	6	„	67½	—	—	
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	—	—	—	
Obligatiën	4	pct.	—	—	—	
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	„	12 3/16	—	—	
„ „ £ 510,	5	„	12 5/8	—	—	
„ Onb. Stukk.	5	„	—	—	—	
Obligatën.	3	„	38¾	7/8	38¾	
„ Binnenl.	3	„	33 1/8	3/16	—	p.
Passieve			—	—	—	
Ardoin Coupon			8 1/16	—	—	
OOSTENR., Oblig. bij Goll. . .	5	pct.	87	—	—	
„ „ „ . .	4	„	—	—	—	
„ Metalliek . .	5	„	79¼	7/16	—	
„ „ N. . .	5	„	83 5/8	84	83 15/16	
„ „ . .	2½	„	42 5/8	¾	—	
BELGIE, ...			—	—	—	
Banc. Belge	4½	pct.	48 1/8	—	—	
Rothschild, ...	2½	„	48¼	—	—	
„	4½	„	—	—	—	
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	92 1/8	—	—	
„ „ £ 200	5	„	91	—	—	
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	„	36 7/8	37 1/16.	—	
„	4	„	36 13/16	15/16	—	
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—	
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	„	—	—	—	
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3	„	35 7/8	—	—	
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¼	„	—	—	—	
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	„	29 11/16	—	—	
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—	

Oostenrijk Weener-Aandeelen fl. 250, *f* 312. Columbia Equador 3 5/16 à 7/16. 4½ Russen 96 9/16. Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

J. BRASKAMP, *Pres.*

De prijs der binnenlandsche fondsen was heden onveranderd; — de belgische, fransche en spaansche waren prijshoudend; portugesche gezocht; russische als gisteren en nieuwe 5 pc. oostenrijksche metall. gevraagd. Van de zuid-americaansche waren de Mexicanen flaauw; de Venezuela's iets vaster.

MADRID, 28 Julij (Zondag). Met buit. gel. De 3 pc. $32\frac{5}{8}$.

WEENEN, 31 Julij (met den telegr.). De 5 pc. Metall. $96\frac{3}{4}$. Bank-actien 1178.

BERLIJN, 1 Augustus. De 4 pc. Russen bij *Stieglitz* 93. Polen $80\frac{11}{12}$. De $3\frac{1}{2}$ pc. Schuldbr. $85\frac{7}{8}$.

FRANKFORT, 1 Augustus. De 5 pc. Metall. $81\frac{7}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pc. $43\frac{3}{4}$. De $2\frac{1}{2}$ pc. Ned. $56\frac{3}{4}$. De 3 pc. Spaansche binnenl. $32\frac{3}{4}$.

LONDEN, 1 Augustus. De 3 pc. gecons. resc. $96\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$. Mexico $29\frac{7}{8}$ à $30\frac{1}{8}$. Peru $82\frac{3}{4}$. Venezuela 35 à $\frac{3}{4}$. Denen 103. Nederl. $57\frac{1}{4}$.

PARIJS, 2 Augustus (buit. gel.). De 5 pc. cont. 96,90; ult. 97,10. De 3 pc. cont. 58,10; ult. 58,40. Bank-actien 2377, 50. De 3 pc. Spaansche binnenl. $32\frac{1}{2}$.

ANTWERPEN, 2 Augustus. De 5 pc. Spaansche $11\frac{11}{16}$; 3 pc. binnenl. $32\frac{7}{8}$.

MARKTBERIGTEN.

DORDRECHT, 1 Augustus. *Tarwe* n. Zeeuws. en inl. *f* 6,80 à *f* 7,80; blaauwe dito *f* 6,10 à *f* 6,50; zomer dito *f* 6 à *f* 6,50. *Rogge* n. zeeuws. en inl. *f* 4,80 à *f* 5,20. *Garst*, n. zeeuws. en vl. winter *f* 3,70 à *f* 3,90; dito zomer *f* 3,50 à *f* 3,60. *Haver*, n. inl. voeder *f* 2,30 à *f* 2,50; n. dito dikke *f* 2,30 à *f* 2,60. *Boekweit*, Groot-Brab. *f* 140; Bredas. *f* 141 à *f* 142. *Boonen*, paarden- *f* 4 à *f* 4,20; duiven- *f* 4 à *f* 4,60; witte *f* 5,30 à *f* 5,80; bruine *f* 4,50 à *f* 6,50. *Erwten*, blaauwe n. *f* 4,80 à *f* 5; witte n. *f* 5 à *f* 5,50. *Koolzaad*, Zeeuws. en Overm. *f* 10,40 à *f* 11,20; Flakk. *f* 9,60 à *f* 11. *Kanariezaad* *f* 10 à *f* 10,50.

Tarwe is met redelijken aanvoer tot 10 cts. hooger goed opgeruimd. *Rogge* in een doen; 121 p. Limb. is bij partij à *f* 142 verhandeld. Nieuwe winter-*gerst* met meer aanvoer is tot 20 cts. prijsvermindering moeten afgegeven worden; oude dito als voren gelaten, doch niets in omgegaan. Zomer-*gerst* als notering met weinig vraag. *Haver* in een doen. *Boekweit* is bij partij tot de genoteerde prijzen gedaan. *Paardenboonen*, waarvoor de vraag iets begint te verlevendigen, zijn 10 cts. meer waard. Duiven-, witte en bruine *boonen* zonder verandering. Blaauwe meer begeerd en 20 cts. hooger te noteren; witte dito als voren. De aanvoer van nieuw *koolzaad* beliep ruim 460 lasten, waarvan de qualiteit zeer verschillend was; zakmaat uit Zeeland, Vlaanderen en het Overm. is naar deugd van £ 52 tot £ 56 verkocht; Flakkeesch van £ 48 tot £ 55; gestorte partijen waren bij het afgaan der beurs nog niet opgeruimd. *Hennepzaad* à *f* 182 opgeruimd. *Kanariezaad* gaat niets in om; prijzen nominaal.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 3 Augustus. Den 2^{den} dezer zijn in Texel binnengekomen Visser en Williams (st.), beide van Londen, Dickenson (st.), Ouwehand en Koning, alle 3 van Hull, Eilersen van Nerva, Dik van Koningsbergen, Moldenhouer van Drammen en Walloe van Fredrikstad en uitgezeild Brown (st.) naar Londen, Berg naar Holmstrand, Schluiter naar Drammen en Bull naar Fredrikstad; de wind n. w.

Den 30sten Julij is ter reede van Deal binnengeloopen het schip *Aerd van Nes*, kapt. Noback, van Amsterdam naar Batavia.

Den 30sten Julij is Deal gepasseerd het schip *Harlingen*, kapt. Schaap, van Suriname naar Amsterdam.

Voor 30 Julij was op de hoogte van Dungeness het schip *Virginia*, kapt. Cafiero, van Sicilie naar Dordrecht.

Den 29sten Julij is ter reede van Seaford binnengeloopen het schip *Resolution*, kapt. Orme, van Leverpool naar Rotterdam.

Te Harlingen is aangekomen kommandeur Nagel van de Groenlandsche visscherij, hebbende 4800 robben geslagen. Te Zoltkamp Smit van Dantzig. Te Termunterzijl Prins van Hamburg. Te Vere Norup van Fredrikshaven. Te Vlissingen Lever van Stokholm en Muller van Dantzig. Te Northshields Brown; te Bremerhaven Bolmeijer en van der Horst; te Leer Forma, alle 4 van Amsterdam.

*** **B E K E N D M A K I N G.**

Door het bouwen van twee waterkeerende Sluisjes voor het Koegras, is de PASSAGE voor Rijtuigen in den Grooten Weg daar ter plaatse *tijdelijk verlegd* naar het Jaagpad langs het Noord-Hollandsch Kanaal, hetwelk 's nachts bij ieder Sluisje door twee brandende Lantaarns wordt aangewezen.

*** **BADHUIS TE *ZANDVOORT*.**

Door vertrek van eenige Familien, zijn er weder APPARTEMENTEN open.

Zandvoort, 3 *Augustus* 1850.

Vrijdag den 9^{den} Augustus, des middags ten twee ure, ORGEL-CONCERT, in de Kerk.

*** **STOOMVAART TUSSCHEN**

AMSTERDAM EN DE LEMMER.

In deze Dienst wordt bij voortduring regelmatig voorzien en vertrekt de STOOMBOOT *WILLEM II:*

Van *Amsterdam* Zondags morgens, ten 6 ure; Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens ten 7 ure.

Van *de Lemmer* Zondags, namiddags ten 2 ure; Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, 's morgens ten 10 ure.

De Correspondentie, met de *Diligence*, *Binnenboot* en *Barge*, op GRONINGEN en tusschenliggende plaatsen, vind mede op den ouden voet plaats.

*** Getrouwd:
BATAVIA, 17 April 1850. — G. R. P. UMBGROVE en EMILIE SMULDERS.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
ARNHEM, 31 Julij 1850. — P. NIJHOFF en C. A. C. VAN GOOR.

*** Getrouwd:
ROTTERDAM, 31 Julij 1850. — C. VAN ANDEL en A. H. MEES.

*** Getrouwd:
KESSEL, 1 Augustus 1850. — J. G. WERTENBROEK, van *'s Hertogenbosch*, en J. HUYSMAN.
Algemeene en bijzondere kennisgeving aan Familie en Vrienden.

*** Getrouwd:
ALKMAAR, 1 Augustus 1850. — S. KIKKERT HELLING en M. C. SCHOUTEN.
Eenige kennisgeving.

*** Voorspoedig bevallen van een' ZOON *GEERTRUIDA CORNELIA CAMERMAN*, geliefde Echtgenoot van J. J. WOLTERSOM, Med. Doct.
ARNHEM, 30 Julij 1850. Eenige kennisgeving.

*** ZALT-BOMMEL, 30 Julij 1850. Bevallen van een' ZOON *M. L. VAN BUSECK — BIJLEVELT.*

*** Te STEENDEREN beviel den 31sten Julij 1850 van eenen ZOON *J. P. BUEKERS — VAN ANROOY.*

*** Heden beviel van eenen ZOON Vrouwe *H. J. J. WILMAR*, geboren *ROSKES.*
MEERSSEN, bij *Maastricht*, 31 Julij 1850.

*** ROTTERDAM, 31 Julij 1850. Heden is voorspoedig van een' ZOON bevallen *M. C. E. TIMMERMAN*, geliefde Echtgenoot van D. H. VAN DER POEL.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER *A. J. RAHUSEN*, geliefde Echtgenoot van A. HUIDEKOPER.
AMSTERDAM, den 31sten Julij 1850.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON *GEORGINE JEANNETTE MARITZ*, Echtgenoote van C. LENS, Med. et Art. Obst. Doctor.
RHEDERSTEEG, 1 Augustus 1850.

*** Heden beviel van eenen ZOON Vrouwe *J. P. EEKHOUT, KANTELAAR GROBBEE.*
GOUDA, 1 Augustus 1850.
Eenige kennisgeving.

*** UTRECHT, 1 Augustus 1850. Bevallen van een' welgeschapen' ZOON Vrouwe *J. B. VAN RAPPARD*, Echtgenoot van Jonkheer Mr. J. L. A. MARTENS.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER de Hoog-Wel-Gebore Vrouwe *M. TINDAL*, geb. *VAN DER VLIET.*
'sHAGE, 1 Augustus 1850.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON *MARGARETHA CORNELIA LOETERBAGH*, Echtgenoote van G. DE VRIES JERON'SZN.
AMSTERDAM, 1 Augustus 1850.

*** Heden is mijne Echtgenoot, *JOHANNA GROENEWEGEN*, voorspoedig van een' ZOON bevallen. Strekkende deze tot *eenige* kennisgeving aan Familie en Bekenden buiten deze Stad. J. C. PERK.
DELFT, 2 Augustus 1850.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *C. M. A. SLIJPER*, geliefde Echtgenoote van J. F. METZLER.
AMSTERDAM, 2 Augustus 1850.

*** HAARLEM, den 2^{den} Augustus 1850. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER de Hoog-Welgeboren Vrouwe Baronesse *VAN STYRUM*, geboren *SANDBERG.*

*** HAARLEM, 7 Junij 1850. Heden overleed, in den ouderdom van ruim 81 jaren, Vrouwe ELIZABETH DENIJSSEN, Weduwe wijlen den Heer *Gerrit Harmsen.* Uithoofde van overzeesche Betrekkingen wordt deze nu eerst geplaatst.

*** Den 26sten Junij 1850 overleed te DOESBORGH de Wel-Edele Heer JOH. VERSTEEGH, geliefde Echtgenoot van A. R. C. FAASSEN DE HEER.
Wegens buitenlandsche Betrekkingen is deze Advertentie eerst nu geplaatst.

*** Na een langdurig lijden ontsliep heden middag, in den ouderdom van bijna vijf en zeventig jaren, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Wel-Eerwaardige en Zeer-Geleerde Heer OTTO JACOBUS VAN GRIETHUYSEN, Rustend Predikant bij de Hervormde Gemeente alhier. *Uit aller naam*,
WAGENINGEN, 30 Julij 1850. J. G. VAN GRIETHUYSEN.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 77 jaren, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, Mevrouw J. JAARDA, eerder Wed. den Heer Mr. *B. Slothouwer*, laatst Wed. den Heer *B. Fontein.*
NIEUWE-DIEP, 31 Julij 1850. P. A. BEETS. A. BEETS, SLOTHOUWER.

*** Ten tweede male trof mij de gevoeligste slag des levens, daar het den vrijmagtigen Heer van leven en dood behaagde mijne teedergeliefde Echtgenoot, ANTOINETTA CHRISTINA BRUSS, na een smartelijk lijden van vier maanden, tot zich te nemen. Diep bedroefd staar ik, met haren hoog bejaarden Vader en verdere Familie, haar na. Alleen de troost des Evangeliums kan onze smart lenigen. M. SPILLENAAR.
AMSTERDAM, den 31sten Julij 1850.

*** Op den 22sten Junij 1850 overleed te *Pella*, in *Noord-America*, mijne geliefde Behuwd-Dochter, WILHELMINA SOPHIA MAGDALENA VAN DER LINDEN, in den ouderdom van 38 jaren.
ZUTPHEN, 1 Augustus 1850. H. B. BROEKER, Weduwe *J. v. d. Linden.*
Eenige kennisgeving.

*** Het behaagde op heden onzen God, dien wij mogen eeren, ons jongste Kind, JOHANNIS EGBERT, door den dood tot zich te nemen. Onze zielen zwijgen in Gode stil.
DELFT, 1 Augustus 1850. A. A. DE LINT. W. DE LINT — geb. BERG.
Eenige kennisgeving aan Familie en Vrienden.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, mijn geliefde Zoon, JOHAN PIETER VAUPEL KLEYN, Weduwnaar *Wilhelmina Aletta Saltet*, in den ouderdom van 38 jaren, nalatende een Kind, te jong om het groot verlies te beseffen. H. OVERKLIFT, Wed. *J. A. Vaupel Kleyn.*
'sGRAVENHAGE, den 1sten Augustus 1850. Eenige kennisgeving.

*** De ondergeteekenden betuigen bij deze hunnen hartelijken dank voor de deelneming, hun bij het overlijden hunner Moeder en Behuwd-Moeder betoond.
LEYDEN, 2 Augustus 1850. J. F. NEEB. J. C. NEEB — MULDER.

*** De veelvuldig ontvangene blijken van hartelijke deelneming, wegens het overlijden van mijnen dierbaren Echtgenoot, *E. Korthals Wz.*, doen mij bij deze, aan alle mijne Betrekkingen en Vrienden, ook namens onze wederzijdsche Familien, welmeenenden dank betuigen.
AMSTERDAM, den 3^{den} Augustus 1850. C. J. STIERLING, Wed. *Korthals.*

*** **STEDELIJK GYMNASIUM TE *GOUDA*.**

Curatoren van het Stedelijk Gymnasium te GOUDA brengen ter kennisse van het algemeen, dat door den Edel-Achtbaren Raad benoemd zijn:

Tot Rector	de Heer	J. R. KAPPEYNE VAN DE COPPELLO.
„ Conrector	„	D. TERPSTRA.
„ Lector in de Wis- en Natuurkunde	„	A. J. VAN DEINSE, Math. mag. Phil. Nat. doct.
„ Docent van de Fransche Taal	„	L. CHAMPERRY.
„ Docent van de Hoogd. Taal	„	C. E. W. FRICKE.
„ Docent van de Engelsche Taal	„	A. T. NEUWRELLER.

Dat hetzelve Gymnasium in twee Hoofd-Afdeelingen is gesplitst, van welke de eerste ten doel heeft Jonge Lieden tot de Hoogeschool, en de tweede tot de Militaire Academie, het Instituut voor Marine en elke andere beschaafde en wetenschappelijke betrekking opteleiden.

Curatoren bevelen deze INRIGTING, wier opening bepaald is op den 4^{den} September 1850, allen aan, die hunne Zonen eene wetenschappelijke Opvoeding wenschen te geven, zoowel op grond der keuze van de verschillende Leeraren, aan hetzelve verbonden, als der gezonde ligging van de Stad, welke mede dit voordeel bezit, dat de middelen van gemeenschap met andere Steden en Plaatsen gemakkelijk en veelvuldig zijn, en de wijze van leven op eenen min kostbaren en toch zeer fatsoenlijken voet kan ingerigt worden.

De Rector, wien een aangenaam gelegen, ruim en luchtig Gebouw tot Woning is aangewezen, zal zich toeleggen op het houden van Kostleerlingen, waar omtrent men de voorwaarden bij Curatoren kan bekomen; terwijl de jaarlijksche Bijdrage voor het Onderwijs, in deszelfs geheelen omvang, bepaald is op vijftig, en, indien er meerdere Leerlingen uit hetzelfde Gezin zijn, op veertig Guldens.

Curatoren voornoemd,
G. P. BÜCHNER, Voorzitter.
C. C. KROM, Secretaris.

*** **INRIGTING VOOR ONDERWIJS EN OPVOEDING TE JUTPHAAS.**

De ondergeteekende herinnert beleefdelijk aan Ouders en Betrekkingen, dat de jaarlijksche Leercursus eenen aanvang neemt op den 15^{den} Augustus.

Jutphaas, 1 *Augustus* 1850. C. G. CRAMER.

*** J. BOGAARD, Onderwijzer in de 2^{e} openbare School te Sliedrecht, vraagt een' ONDERMEESTER van de H. G., liefst 3^{e} Rang en bekend met de leerwijze van *Prinsen*. Brieven *franco*, onder Letter S, aan F. BOEKEE; Boekhandelaar te Dordrecht.

*** Men vraagt in een niet talrijk Instituut, als TWEEDEN SECONDANT, iemand, niet beneden 20 jaren oud, die de Protestantsche Godsdienst belijdt en goede bewijzen van zedelijke gedragingen kan geven. Goed Fransch spreken en die Taal grondig onderwijzen wordt, bij aanleg om de gewone leervakken aan anderen mede te deelen, vereischt; verstandig te kunnen omgaan met jonge Lieden is even noodzakelijk. Behalve Kost en Inwoning wordt een Salaris van *f* 100 tot *f* 150 's jaars aangeboden. Adres met *vrachtvrije* Brieven, onder de Letters P. Q., bij den Boekhandelaar J. G. BROESE, te Utrecht.

*** IEMAND, den 3^{den} Rang bezittende, van de R. C. G., bekend met de leerwijze van *Prinsen*, zag zich gaarne met November verplaatst. Brieven *franco*, onder Lett. S, bij den Boekhandelaar C. JENNES, te Enschede.

*** IEMAND, R. C., bezittende den 3^{den} Rang en in staat de beginselen der Fransche Taal te onderwijzen, zag zich gaarne verplaatst. Er zal meer op goede gelegenheid tot eigene Studie en aangenaam Huisselijk Verkeer, dan op groot Salaris gelet worden. Adres met *franco* Brieven, onder Letters L. R., bij J. DE GROOT, Boekdrukker en Courantier te Delft.

*** Een *Heel-* en *Vroedmeester*, op een Dorp bij Haarlem, vraagt een BEDIENDE, de Receptuur kundig, van goede getuigschriften voorzien en welke de Clinische Lessen zal kunnen bijwonen. Met *franco* Brieven, onder de Letters X. X., inhoudende opgave van ouderdom, godsdienst, enz., adressere men zich bij de Boekhandelaars J. B. VAN LOGHEM en ZOON, te Haarlem.

*** Een gehuwd TUINMAN, zonder Kinderen, van de Protestantsche Godsdienst en van middelbare jaren, voorzien van goede getuigschriften, zag zich gaarne tegen November als zoodanig geplaatst. Adres, onder Letter M., bij den Boekhandelaar B. DEKEMA, Steenweg te Utrecht. Brieven *franco.*

*** Er wordt gevraagd, zoo spoedig mogelijk: Een TUINKNECHT, van de Protestantsche Godsdienst, bekend met Snoeijen, Aankweeken van Bloemen en wat verder tot zijn vak behoort, tevens eenig Huiswerk moetende verrigten. Adres met *franco* Brieven, onder Letters J. B., bij den Boekhandelaar H. LAGERWEY, te Dordrecht.

*** Bij W. F. STRAMROOD, Boekhandelaar en Boekdrukker te Wijk bij Duurstede, in gelegenheid tot plaatsing van TWEE JONGELIEDEN, ter opleiding in genoemde vakken. Vereischten zijn: liefst Protest., niet boven de 16 jaren oud, hebbende onderwijs genoten welke bij eene fatsoenlijke opvoeding behoort. Men verlangt alleen tegemoetkoming voor Kost en Inwoning. Reflecterenden adresseren zich *franco* of in *persoon.*

*** Wordt gevraagd: Een bekwaam KOETSIER, van de Hervormde Godsdienst, van goede getuigschriften voorzien. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. X, aan den Boekhandelaar C. TEN HOET, te Nijmegen.

*** Men vraagt met November aanstaande een HUISKNECHT, van de Protestantsche Godsdienst, tusschen de 25 en 35 jaren oud, bekwaam voor zijn werk en van goede getuigschriften voorzien, in voorname Diensten hebbende gewoond en daarvan opgave doende. Adres, met *franco* Brieven, onder Letter H, bij de Boekhandelaars A. VAN HOOGSTRATEN en ZOON, te 's Gravenhage.

*** Men vraagt ten spoedigste: Eene KAMENIER en REISKNECHT, om eene Familie op eene Reis naar het Zuiden te vergezellen, beiden moeten van goede getuigschriften voorzien zijn. Adres, onder Letters Z. Z., bij de Boekhandelaars KEMINK & ZOON, te Utrecht.

*** Te Utrecht wordt gevraagd, in een groot Gezin, 1 Nov.: Eene bekwame BONNE of KINDERMEID, van de Herv. Godsd., welke meermalen in die betrekking is werkzaam geweest. Men adressere zich, met opgaaf van jaren en vroegere Diensten, met *franco* Brieven, onder Letter A., bij de Boekh. de Wed. M. MELDER, aldaar.

*** Tegen primo November verlangt men, bij eene deftige Familie: Eene fatsoenlijke Burger - Dochter, als KINDERMEID, van middelbaren leeftijd en Protestantsche Godsdienst. Alleen zij, die goede getuigenissen, zoo van geschiktheid als bekwaamheid kunnen overleggen, en eenige jaren is dusdanige betrekking zijn werkzaam geweest, zullen in aanmerking komen. Hierop reflecterenden worden verzocht zich onder Lett. G., met *gefrankeerde* Brieven, te adresseren aan de Boekverkoopers SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL en BAKKER, te Amsterdam.

*** De JONGELING, welke in den avond van den 25sten Julij ll. zoo loszinnig de ouderlijke woning heeft verlaten, wordt dringend uitgenoodigd, zoo spoedig mogelijk derwaarts weder te keeren, of berigt van de plaats, alwaar hij zich ophoudt, te geven. De ouderlijke woning is niet voor hem gesloten! het ouderlijk hart, hoe diep door hem verwond, klopt nog altijd warm van liefde en belangstelling voor hem. Moge dit hem aansporen, de hand, die hem zoo welmeenend wordt toegereikt, aan te vatten, en, gehoor gevende aan deze vriendelijke roepstem, onverwijld tot zijne treurende Betrekkingen terug te keeren.

*** ***Verloren*** te Haarlem: Een **ZAKBOEKJE**, voor den Vinder van *geen* waarde. Die hetzelve gevonden heeft, wordt verzocht, tegen eene belooning van **drie Guldens**, terug te bezorgen bij J. H. KNOOP, op het Donkere Sparen, te Haarlem.

*** De ondergeteekende Commissarissen der *Onderlinge Brand-Waarborg-Maatschappij voor Gebouwen*, onder Directie van den Heer B. J. VAN SONSBEECK, te Zwolle, brengen bij dezen ter kennis der Deelgenooten, dat zij op heden, ingevolge art. 41 des Reglements, de REKENING en VERANTWOORDING over het 41e jaar, van genoemde Directeur, over het met ultimo Junij jongstleden geëindigd maatschappelijk jaar, hebben opgenomen en in de beste orde bevonden.

W. H. ROIJER.
Zwolle, J. A. SANDBERG.
den 26sten Julij 1850. J. A. VAN FRIDAGH.

*** **AAN DE DAMES.**

M. H. HUIJSER, vroeger werkzaam in het vak van Hoeden en Mutsen bij Mej. *A. de Wolff*, in de Battejorisstraat alhier, heeft de eer te berigten, dat zij zich met hare Zuster uit Amsterdam, in het vak van HOEDEN en MUTSEN ENZ., voor eigene Rekening alhier heeft gevestigd in de Warmoesstraat, in het Huis vroeger bewoond door Mej. *Donkers*. Belovende eene zeer nette en civiele Bediening.

Haarlem, den 3den Augustus 1850.

*** In het vrolijke en volkrijke Dorp Zwijndrecht, tegenover Dordrecht, wordt bij fatsoenlijke Lieden, aan *éénen* Heer, eene zeer nette GEMEUBILEERDE KAMER, een heerlijk uitzigt hebbende, benevens KOST, BEDIENING, ENZ. aangeboden. Brieven *franco*, onder Lett. A, bij den Boekh. J. RODEN, aldaar.

*** Tegen 1° Mei 1851 te HUUR: Het HEERENHUIS, met wat daartoe behoord, als Stalling, Koetshuis, Tuinen, enz., op het Landgoed *Oldhorst*, zeer aangenaam gelegen aan den Zuiderzee-Straatweg, in de nabijheid van Zwolle, Kampen, Elburg en Hattem, benevens de uitgestrekte en zeer wildrijke Jagt, daartoe gehorende. Nader te bevragen, met *portvrije* Brieven, ten Kantore van den Notaris VAN DER GOES, te Beek, bij Nijmegen.

*** Tegen November of later verlangt men te HUREN, in de Provincien Utrecht, Gelderland, Noord- of Zuid-Holland, in of nabij eene Stad of Dorp: Een HUIS met TUIN, bestaande uit 4 à 6 Kamers, behalven Keuken, Kelder, Zolder en wat verder tot een goed, bewoonbaar Huis behoort. Aanbiedingen worden verzocht, met opgave van Huurprijs, Ligging, zoo veel mogelijk beschrijving van het Huis en groote van den Tuin, met *franco* Brieven, onder Letts. J. U., bij den Boekhandelaar J. A. VAN WOESTENBERG, te Utrecht.

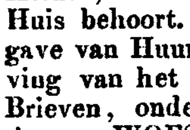

JAGT.

Er worden te KOOP aangeboden 2 uitmuntende JAGTHONDEN. Adres, met *franco* Brieven, aan het Bureau der *Utrechtsche Courant*.

*** VERKOOPING onder Schooten en Gehuchten, op de Hofstede *Zaanen en Overton*, van eene groote partij welwassende, te veld staande ZAND-AARDAPPELEN, op Woensdag den 7den Augustus 1850, des morgens ten 10 ure precies.

*** Men is van meening ten overstaan van den Notaris J. BERVOETS, op Maandag den 12den Augustus 1850, des namiddags ten zes ure, in *het Venduhuis der Notarissen*, in de Nobelstraat te 's Gravenhage, in het openbaar en om *contant geld* te verkoopen:

Eene buitengewoon fraaije SCHILDERIJ, in rijk vergulde Lijst, voorstellende een *woelend water in den morgenstond, bij eene opkomende onweersbui*, vervaardigd door den beroemden Franschen Zee-Schilder GUDIN; welk stuk, laatstelijk afkomstig uit de Nalatenschap van wijlen den Hoog-Ed.-Gestr. Heer D. RAGAY, in leven Thesaurier van het Huis des Konings, op de 's Gravenhaagsche Tentoonstelling van Schilderijen, in het jaar 1841, is bekroond geworden met de *gouden Medaille*, terwijl de beoordeeling van hetzelve te lezen is in het *Amsterdamsche Handelsblad* van den 2den Julij 1841. — zullende van den 5den Augustus af tot en met den dag der verkooping toe, van 12 tot 4 ure, te bezigtigen zijn, in een der zalen van de Teeken-Akademie, aan den Boschkant te 's Gravenhage, mits betalende 25 Centen entrée voor elke persoon, ten behoeve van de algemeene Armen dezer Stad. Zijnde inmiddels nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, *J. Bervoets*.

*** Men is voornemens op Maandag den 12den Augustus 1850, voor den middag te tien ure, ten Huize van *Floris Roderwijn*, in de Herberg *het Vergulde Paard*, te Koedijk, openbaar te verkoopen: Eenige stukken WEI-, BOUW- en RIETLAND, gelegen in de volgende Gemeenten, namelijk: te Koedijk, Rietland, Sectie A, N°. 237, groot 71,40; te Oudcarspel, Weiland, Sectie A, N°. 81, groot 2,28,50; Bouwland, Sectie A, N°. 86, groot 1,30,30; N°. 83, groot -,42,90: N°. 84, groot -,47,—; N°. 95, groot -,21,40; en te Warmenhuizen, Weiland, Sectie D, N°. 231, groot 1,69,90; N°. 236, groot 2.36,50, en N°. 237, groot -,57,50. Breeder bij aangeplakte Biljetten omschreven en nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris S. A. DE LANGE, aan de Langestraat te Alkmaar.

*** **VERKOOPING VAN VASTE GOEDEREN.**

De Notaris VAN ITTERSUM zal Dingsdagen den 6den en 20sten Augustus 1850, telkens des namiddags ten 2 ure, in de Herberg *de Vos*, onder de Gemeente Brummen, publiek, bij inzet en toeslag, in Perceelen en massa's veilen:

Drie BURGER-WOONHUIZEN, allen zeer geschikt tot het uitoefenen van Affaires, met aangelegen TUINEN en BOUWLANDEN, bij elkander gelegen, onder de Gemeente Brummen, aan den Straatweg van Zutphen op Arnhem; verder bij gedrukte Aanplak-Biljetten omschreven. Alles te aanvaarden 1 November e. k.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, te Brummen. Brieven *franco*.

*** PUBLIEKE VERKOOPING in het Logement *het Paradijs*, te Purmerend, op Dingsdag den 27sten Augustus 1850, des middags ten 12 ure, van eene kapitale BOERENPLAATS, gelegen in de Enge Wormer, zeer nabij de Zaan, bestaande in eene hechte, sterke en weldoortimmerde Huismanswoning, met Stalling voor 28 Koeijen en 2 Paarden, Hooiberg en Dorsch, 3 Kelders en 2 Regenbakken. Dit Huis bevat boven dien nog 2 behangene Vertrekken of zoogenaamde Heerschaps-Kamers, voorzien van een' Regenbak en andere Gemakken, allezins geschikt tot een' afzonderlijken Optrek. Voorts eene ruime Schuur, Walhuis en verder Getimmerte, Boomgaard, Moestuin en Vijver; benevens eene partij allerbest, weltoegemaakt WEI- en HOOILAND, meerendeels achter en ter zijde en overigens nabij de gemelde Huizing gelegen. Deze Plaats is, volgens het Kadaster der Gemeente Wormer, groot 20 Bunders, 84 Roeden, 50 Ellen. Het Huis, genaamd *Zaanwijk*, heeft een vrij en aangenaam uitzigt op de Zaan, langs Wormerveer en op het Dorp Wormer. Op de Plaats zijn sints jaren, zoo te Hooi als te Gras, 20 Koeijen geboerd. De Grondbelasting bedraagt circa *f* 65; de Polderlasten *f* 209. Het Land is te aanvaarden Kerstijd 1850; het Gebouw 1 Mei 1851. De Plaats is inmiddels *Uit de Hand te Koop* en omtrent een en ander te bevragen bij den Notaris H. STANT, te Wormer.

*** **HAARLEM.**

Voor de aanstaande Verkooping van BOEKEN, PRENTEN, RARITEITEN, ENZ., in *het Hof van Holland*, worden tot den 20sten Augs. partijen ter bijvoeging aangenomen ten Huize van den Boek- en Kunsthandelaar J. RITSEMA.

*** Door den Boekdrukker W. C. J. BOLLAAN, te Utrecht, is uitgegeven en verzonden:

WEGWIJZER
voor de
GEMEENTE-BESTUREN
OP DEN INHOUD DER WET,
REGELENDE HET KIESREGT.
ZAMENGESTELD DOOR
W. A. BOERS,
1e Komm. ter Secret. der Stad Utrecht.
Prijs 25 Cents.

Dit Werkje is zeer doelmatig, daar het, in eene alphabetische orde, den korten inhoud geeft van alle artikelen der Kieswet, en zal vooral aan Heeren Ambtenaren, met het werk der Verkiezing belast, van groot gemak zijn.

*** J. F. THIEME, te Nijmegen, heeft verzonden:

ADVIEZEN
GEVRAAGD AAN EEN' OUD' SOLDAAT,
DOOR Z. EXELL. DEN HEER
MINISTER VAN OORLOG.
Prijs zeventig Cents.

*** J. B. VAN LOGHEM JUNIOR, te Haarlem, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld, à 20 Ct.:

AANKLAGT
EN GEREGTELIJKE INSTRUCTIE

tegen Mr. *C. J. ENSCHEDÉ*, werkzaam aan de Griffie der Arrondissements-Regtbank te Haarlem.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt heden van de pers:

STUKKEN DER
GRAFELIJKE TIJDEN
UIT HET ARCHIEF DER STAD HAARLEM.
MET EENE KORTE BESCHRIJVING
door Mr. *J. L. DE BRUYN KOPS.*
Uitgegeven door het Stedelijk Bestuur.
Prijs *f* 1,25.

*** Door het FRIESCH GENOOTSCHAP van GESCHIED-, OUDHEID- en TAALKUNDE is uitgegeven: Het *vijfden* deels *vierde* stuk van

DE VRIJE FRIES,

inhoudende: *Levensberigt van Aggaeus Albada*, door *Jhr. Mr. M. de Haan Hettema. Het Hunebed te Rijs, in Gaasterland*, door *Dr. L. F. J. Janssen. De Gildehoorn en het Groot Veerschippersgild te Harlingen. Drinkhoven van het Sint-Antonisgild. De Generaal Hans Willem Baron van Aylva en zijn Geslacht*, door *J. van Leeuwen*. Met Platen . . . . 60 Cents.

Verkrijgbaar bij G. T. N. SURINGAR, Uitgever des Genootschaps, te Leeuwarden, en verder alom.

*** **DE REDACTIE VAN HET DAMES-TIJDSCHRIFT**

AGLAJA

HEEFT UITGEGEVEN EN BIJ DE MEEST SOLIEDE BOEKHANDELAREN VERKRIJGBAAR GESTELD:

HET DAMES-KLEERMAKEN,
OF
VOLKOMEN HANDLEIDING
TOT HET SNIJDEN EN VERVAARDIGEN VAN
DAMES- EN KINDERKLEEDEREN;

zoowel voor diegenen, welke het Wollen-Naaijen hebben geleerd, als voor haar, die zich zelve in die kunst willen onderrigten.

Naar de beste en laatste bronnen bewerkt.

Met 18 Platen. . . . . *f* 2,25.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, verschijnt tweemaal 's weeks (des *Woensdags* en *Zaturdags avond*) eene Courant, onder den titel van:

GOUDSCH KRONYKSKE,
MET DEN TOETS-STEEN.
VOOR DE WET, DEN KONING EN HET VOLK, ONDER GODS GUNST.
INHOUDENDE:

Politieke Vertoogen, 't voornaamste en zakelijkste der Buiten- en Binnenlandsche Gebeurtenissen, het Nieuws der Stad en Omstreken, Kennisgevingen en Advertentiën, Plaatselijke Berigten van allerlei aard, enz., enz.

De prijs is, bij abonnement voor 3 maanden, *franco pp. f* 2,25. N°. 1 tot 4 zullen in alle Steden des Rijks ter inzage voorhanden zijn.

*** Bij BROESE & COMP., te Breda, zijn uitgegeven en worden met veel succes gedebiteerd:

HOLLANDER, (J. J. DE) Handleiding tot de kennis der Maleische Taal. 2e Druk. Prijs . . . *f* 1,—.

————, Handleiding tot de beoefening van het Maleisch Letterschrift; ter dienste van hen, die zich tot de lessen aan de Koninklijke Militaire Akademie wenschen voor te bereiden . . . . *f* -,30.

ROORDA VAN EYSINGA, (P. P.) Beknopte Maleische Spraakkunst en Chrestomathie, met Italiaansch en Arabisch karakter; benevens een volledig hoog en laag Maleisch Woordenboek, met Italiaansch Karakter. *f* 3,—.

————, Maleisch en Nederduitsch Woordenboek, afzonderlijk . . . . . *f* 1,50.

HEUSDEN, (A. A. VAN) Leerboek der Aardrijkskunde; ten dienste van hen, die zich tot de lessen bij de Koninklijke Militaire Akademie wenschen voor te bereiden. 5de Druk. . . . . *f* 1,80.

KUIJPER Hz., (G.) Beginselen der Nederlandsche Spraakleer, voor Schoolgebruik, 2de Druk. . *f* -,80.

BOSSCHA, (H.) Schets der Algemeene Geschiedenis en van die des Vaderlands; ten dienste vooral der Adspiranten tot Kadets bij de Koninklijke Militaire Akademie. 9de Druk. . . . . *f* 2,60.

DORN SEIFFEN, (Mr. G.) Handboek der Algemeene Geschiedenis, in 5 Deelen compleet; bevattende het eerste Deel de Geschiedenis der Oostersche volken; het tweede Deel de Grieken; het derde Deel de Romeinen; het vierde Deel de Middeleeuwen; het vijfde Deel, 1e en 2e Stuk, de Nieuwe Geschiedenis. *f* 21,70.

Ieder Deel van dit Werk is afzonderlijk verkrijgbaar.

————, Handleiding der Algemeene Geschiedenis, voor het onderwijs in de Gymnasiën, naar gelijke volgorde. In 5 Stukken compleet. . . *f* 3,25.

————, Gelijktijdig Overzigt der voornaamste Vorsten van Europa, van den jare 800 tot onze dagen. In vier Tabellen, op groot Drukpapier *f* -,90.

Dito, dito, op zwaar Papier . . . . . . 1,40.

————, Voornaamste Gebeurtenissen der Algemeene Geschiedenis, gelijktijdig beschouwd, tot 1832. . . . . *f* 1,20.

————, Geslacht-Tafel der Koningen van Europa van 1500—1840 en Overzigt der Staten, Regerende Vorsten en Staatsvormen 1840. . . *f* -,50.

————, Voortgang der Beschaving zigtbaar in de Geschiedenis der Volken. . . . . *f* -,40.

Bij bovengemelden is ter perse en zal binnen kort het licht zien:

I. HANDLEIDING BIJ DE BEOEFENING DER HOOGDUITSCHE TAAL, inzonderheid ter dienste van hen, die zich tot de lessen bij de Koninklijke Militaire Akademie wenschen voor te bereiden. Door H. WEIFFENBACH, Leeraar aan genoemde Akademie.

II. HANDLEIDING BIJ DE BEOEFENING DER ENGELSCHE TAAL, inzonderheid ter dienste van hen, die zich tot de lessen bij de Koninklijke Militaire Akademie wenschen voor te bereiden. Door Dr. J. J. DE HOLLANDER, Lector aan genoemde Akademie.

*** Door J. DE LANGE, te Deventer, is uitgegeven:

P. J. BAUDET,
SUPPLÉMENT À L'ALPHABET FRANÇAIS
à l'usage des commençants, contenant une série d'exercices pour le jeune âge.
Kl. 8°. *f* 0,20.
(Het tweede Stukje ter perse.)

Over de strekking van dit Werkje leze men het Voorberigt, zijnde bij alle Boekhandelaren Ex. voorradig.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, komt van de pers: EEN PAAR OPMERKINGEN ten aanzien van Dr. W. R. VAN HOEVELL'S Geschrift, getiteld: *De Beschuldiging en Veroordeeling in Indië en de Regtvaardiging in Nederland*. Prijs **f 0,15.**

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.